

Bebyggd mark i strandskyddsområden – Strandnära byggande 2010-2014

MI0807

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	5
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning.....	5
B.1	Innehåll.....	5
1.1	Statistiska målstorheter.....	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	6
1.1.3	Statistiska mått.....	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2.	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	7
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	7
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning.....	7
2.2.4	Svarsbortfall.....	8
2.2.5	Bearbetning.....	8
2.2.6	Modellantaganden.....	8

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	8
B.3	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid.....	9
3.3	Punktlighet	9
B.4	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	9
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	9
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	9
5.1	Spridningsformer.....	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation.....	10
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Upplysningstjänster.....	10

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Miljö

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Markanvändning

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: Box 24300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm
Kontaktperson: Johan Stålnacke
Telefon: 08 506 947 05
Telefax: 08 506 943 48
E-post: johan.stalnacke@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: Box 24300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm
Kontaktperson: Johan Stålnacke
Telefon: 08 506 947 05

Telefax

08 506 943 48

E-post:

johan.stalnacke@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Ej aktuellt.

A.9 EU-reglering

Statistiken är inte EU-reglerad.

A.10 Syfte och historik

Syfte

Statistiken inom produkten avser att beskriva kust och strand som är påverkad av bebyggelse. Med kust avses linjen där havsvatten möter land. Med strand menas linjen där sötvatten möter land.

Historik

De första strandskyddsbestämmelserna kom i början av 1950-talet. De skärptes väsentligt i mitten av 1970-talet, då de blev generella, omfattande land- och vattenområden inom 100 meter från strandlinjen. Bestämmelserna kan utsträckas till att gälla upp till 300 meter från strandlinjen, efter beslut av länsstyrelse eller kommun. Bestämmelserna ingår från och med 1999 i Miljöbalken, vilken började gälla detta år.

SCB gjorde under slutet av 1980-talet och början av 1990-talet flera metodstudier gällande bebyggelseutvecklingen inom strandskyddsområden, bl.a. i Stockholms skärgård, kring Storsjön i Gästrikland och kring Åsnen i Småland. Den första publiceringen i Statistiska Meddelanden gjordes 1996 och avsåg den strandnära bebyggelsen runt Mälaren och i Värmdö kommun. Senare har resultaten publicerats från en studie av bebyggelseutvecklingen fram till år 2005 samt en studie av bebyggelsens påverkan på kust- och strandlinjen. Därefter har statistik över bebyggelseutveckling i femårsintervall publicerats vart femte år, i statistiken kallat 'strandnära byggande'. Statistik över bebyggelsepåverkad kust och strand har publicerats för referensår 2010.

Från produktionsåret 2011 utökades Lantmäteriets byggnadsregister med komplementbyggnader (friggebodar, lador, bryggor etc). Eftersom registret är statistikens huvudkälla påverkades siffrorna kraftigt och ett brott i tidsserierna

gjordes. Statistiken fick samtidigt en bättre kvalitet, då fler byggnader tillfördes registret.

År 2011 gick SCB med i en nationell geodatasamverkan, geodata.se, en sammanslutning av myndigheter. Syftet med den nationella geodatasamverkan är att bygga en nationell infrastruktur, där användaren kan söka, hitta och titta på geografiska data från de olika myndigheterna. Geodatasamverkan har dramatiskt ökat SCB:s tillgång till geografiska data. För den här produkten har det inneburit tillgång till Lantmäteriets WMS-tjänster¹ med flygbilder och fastighetsgränser, vilket har förbättrat granskningsmöjligheterna betydligt.

A.11 Statistikanvändning

Boverket, Naturvårdsverket, Tillväxtverket och länsstyrelser använder statistiken som underlag för allmän orientering om utvecklingstendenser i det strandnära byggandet och för uppföljning av strandskyddsbestämmelsernas tillämpning. Kommunernas användningsområde är fysisk planering, särskilt avseende planering av den strandnära bebyggelsen. Press, radio, TV, allmänheten etc. använder den som underlag för offentlig debatt, opinionsbildning, mm.

SCB gör specialbearbetningar vid behov, i form av uppdrag, för att ge beställaren underlag för planering och utredning inom området samhällsbyggnad.

A.12 Uppläggnings och genomförande

Undersökningen är en totalundersökning av byggnader inom ett visst avstånd från kust och strand. Uppgifterna tas fram vart femte år.

Underlag är uppgifter ur Lantmäteriets byggnadsregister. I detta register ingår alla typer av byggnader inklusive komplementbyggnader såsom ekonomibyggnader, förråd mm. Byggnadernas mittpunkt har koordinater enligt Sweref 99TM som använts i undersökningen. För att erhålla så bra uppgifter om byggår som möjligt har den uppgiften kodats på från Fastighetstaxeringsregistret (FTR) via en kopplingstabell tillhandahållen av lantmäteriverket. I de fall kommunen har uppdaterat uppgiften om byggår i byggnadsregistret har dessa valts framför uppgifter hämtade från FTR.

För undersökningar av bebyggelsens belägenhet i förhållande till strandlinjen behövs digitaliserade strandlinjer med hög noggrannhet. För detta ändamål används Lantmäteriets digitala vattenmask i skalan 1:10 000 (i fjällen 1:50 000).

Sambearbetning av de koordinatsatta registeruppgifterna och den digitala strandlinjen har skett i GIS-program. Utsökning av byggnader belägna inom 100 meter respektive 300 meter från kust- och strandlinje sker i GIS-program, där också ytterligare bearbetningar och analys sker.

Även SCB:s gränser för tätorter har använts i bearbetningarna.

¹ Web Map Service. Internetbaserad tjänst som ger tillgång till webbkarta/flygbild anpassad för skärmvisning.

A.13 Internationell rapportering

Statistiken rapporteras inte internationellt.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är planerade.

B Kvalitetsdeklaration

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

B.0 Inledning

Föreliggande kvalitetsdeklaration gäller statistik över nytillkommen bebyggelse i strandskydds zonen, inom femårsperioden 2010 till 2014.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken avser att belysa följande målstorheter/parametrar:

- Nyttillkommen bebyggelse i strandskydds zonen 2010-2014, fördelat på typ av bebyggelse
 - o Totalt
 - o Utanför tätort
 - o Utanför tätort och minst 75 meter från annan byggnad
- Nyttillkommen bebyggelse påverkad kust- och strandlinje 2010-2014

1.1.1 Objekt och population

Det finns två typer av objekt, vilka tillhör var sina populationer:

Objektet *nyttillkommen bebyggelse 2010-2014* tillhör populationen *Byggnader i byggnadsregistret referenstid 2015-01-01*.

Objektet *nyttillkommen bebyggelse påverkad kust- och strandlinje* tillhör populationen *Sveriges kust- och strandlinje referenstid 2012*. Populationen skapades i samband med produktion av den officiella statistiken inom produkt MI0812 Kust, stränder och öar.

1.1.2 Variabler

Variabler för objektet *nyttillkommen bebyggelse 2010-2014*:

- Antal nya strandnära byggnader
- Antal nya byggnader totalt
- Andel (%) nya strandnära byggnader

Variabler för objektet *nyttillkommen bebyggelsepåverkad kust- och strandlinje*:

- Nyttillkommen bebyggelsepåverkad kust- och strandlinje i km
- Nyttillkommen bebyggelsepåverkad kust- och strandlinje, utanför tätort i km

1.1.3 Statistiska mått

Antal, Andel i procent, kilometer

1.1.4 Redovisningsgrupper

- Region:
 - o Riket
 - o Län
 - o NUTS 1-3 (fr.o.m. 2008)
- Typ av bebyggelse
 - o Totalt, antal
 - o Lantbruk, bostad
 - o Småhus, permanentbostad
 - o Fritidshus
 - o Flerbostadshus
 - o Industri

1.1.5 Referenstider

Redovisning i femårsperioden. Den senast publicerade perioden avser 2010-2014

1.2. Fullständighet

Statistiken är en del av *Markanvändningsstatistiken*. Den redovisar en samlad bild av hur marken ägs, bebos och används för olika ändamål samt av markens fördelning på olika marktyper.

Arealer

Arealer för olika marktyper (skog, åker, hårdgjord mark, grönytor m.m.) redovisas fördelat för

- land ([MI0802](#)) (fastland; kuster, stränder, avrinningsområden och öar; i hav, sjöar och vattendrag),
- vatten ([MI0802](#)) (hav, sjöar och vattendrag),
- region (kommuner och län,) ([MI0810](#)),
- tätorter ([MI0810](#), [MI0804](#) och [MI0805](#)) och småorter ([MI0811](#))

- skyddad natur ([MI0603](#)) (nationalparker, naturreservat, biotopskyddsområden, kust- och strandnära områden m.m.),
- transportinfrastruktur ([MI0816](#)) (väg, järnväg, fartygshamnar, flygplatser),
- fritidshusområden ([MI0806](#)),
- arbetsplatsområden utanför tätort ([MI0815](#)).

Befolkning och bebyggelse

Befolkning (indelas i ålder och kön) och bebyggelse (indelas i ägarform) redovisas för

- land ([MI0802](#)) (fastland; kuster, stränder, avrinningsområden och öar; i hav, sjöar och vattendrag),
- vatten ([MI0802](#)) (hav, sjöar och vattendrag),
- region (kommuner och län,) ([MI0810](#)),
- tätorter ([MI0810](#) och [MI0805](#)) och småorter ([MI0811](#))
- skyddad natur ([MI0603](#)) (nationalparker, naturreservat, biotopskyddsområden, kust- och strandnära områden m.m.)

Boken *Markanvändning i Sverige* ([MI0803](#)) är en heltäckande sammanställning av all markanvändningsstatistik.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten totalt bedöms vara god. Registret som ligger till grund för statistiken uppdateras och revideras ständigt.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Undersökningen bygger på totalregister, därför finns ingen urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Statistiken omfattar inte det som i byggnadsregistret kallas för *komplementbyggnader*. Det är byggnader utan typkodsklassificering i fastighetstaxeringsregistret, dvs förråd, garage, uthus, bryggor etc.

I övrigt omfattar statistiken alla byggnader som ryms i Lantmäteriets byggnadsregister 2015-01-01.

2.2.3 Mätning

Mätningen resulterar i de grunddata i form av register som bearbetas av SCB. Källorna till statistiken med beskrivning av eventuella mätproblem är följande:

- Byggnadsinformation (punkter) från Geografiska Sverigedata (GSD) fastighetskartan för år 2015-01-01, Lantmäteriet. Kvaliteten i GSD-

fastighetskartan varierar över landet beroende på i vilken omfattning kommunerna ajourhåller databaserna.

- Tätortsgränser för 2010-12-31, SCB, www.scb.se/MI0810.
- Kust- och strandlinje 2013, SCB. www.scb.se/MI0812.
- Fastighetstaxeringsregistret (FTR) 2011-01-01, SCB., www.scb.se/BO0601.

Fastighetstaxeringen innehåller vissa fel som beror på att deklaranterna uppgivit felaktiga uppgifter. Osäkerhet kan uppstå i form av felaktiga [typkoder](#)² för fastighetstaxering samt för fastigheternas ägandeform. I samband med granskning av resultatet har vissa sådana fel kunnat upptäckas och åtgärdas.

Som stöd för granskning har Lantmäteriets WMS-tjänster med ortofoton³ och topografisk karta använts.

2.2.4 Svarsbortfall

Ej aktuellt eftersom undersökningen bygger på totalregister.

2.2.5 Bearbetning

Följande bearbetningar görs:

Runt samtliga objekt i byggnadsregistret med byggår 2010- 2014 skapas en buffertzona⁴ om 100 meter. Denna jämförs med det ytbildade vattnet i fastighetstartans topografiska del, för att bestämma vilka byggnader som är vattennära. Buffertzonen minskas sedan till 75 meter och jämförs med återstående objekt i byggnadsregistret med byggår 2009 och tidigare, för att bestämma vilka nya byggnader som ligger nära äldre bebyggelse. För de vattennära byggnaderna klipps buffertzonen mot det ytbildade vattnet, för att bestämma hur lång strandlinje som påverkas.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden görs i undersökningen.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Ingen redovisning av osäkerhetsmått görs.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen om nytillkommen bebyggelse i strandskyddszone görs och publiceras vart femte år.

² Vid fastighetstaxeringen får varje fastighet en typkod av Skatteverket. Typkoden är en treställig kod som enligt ett hierarkiskt system bestämmer hur fastigheten beskattas (exempelvis lantbruksenhet, småhusenhet etc.).

³ Skaraktiga flygbilder.

⁴ Närhetszon för varje byggnad.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden är längden på tidsperioden mellan statistikens referenstids-slut och tidpunkten då statistiken gjordes tillgänglig för användarna. Den här statistikens referenstidsslut är den 31 december 2014. Statistiken publicerades den 11 november 2015. Framställningstiden blir då knappt 11 månader.

3.3 Punktlighet

Punktligheten är god. Statistiken redovisas i enlighet med planerad redovisning i publiceringskalendern (kommer från januari 2016 att omnämnas som redovisningskalendern) för Sveriges officiella statistik (SOS) på SCB:s webbplats.

www.scb.se/publiceringskalender.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Materialet är jämförbart med tidigare publicerad statistik inom produkten, så länge den exkluderar komplementbyggnader.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Inom produkten kan jämförelser göras mellan län och NUTS-regioner.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

I jämförelser med statistik inom andra statistikprodukter krävs det att den geografiska avgränsningen och tidsperioden stämmer överens, dvs att statistiken avser företeelser inom 100 meter från kust och strand. Ingen jämförbar statistik finns på SCB.

Resultaten i sammandrag kommer att publiceras i publikationen Markanvändningen i Sverige 2015 ([MI0803](#)).

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken sprids i form av

- Flexibla tabeller i Statistikdatabasen
- Fasta tabeller
- Statistiknyhet
- Redovisning i Statistiska Meddelanden (SM), serie MI 50

Samtliga är tillgängliga på Statistiska centralbyråns (SCB:s) plats, www.scb.se/MI0807

5.2 Presentation

Statistiken redovisas i form av texter och tabeller.

5.3 Dokumentation

I detta dokument, Beskrivning av statistiken (BaS), beskrivs kvaliteten hos den redovisade statistiken.

Framtagningen av statistiken och statistikregistret beskrivs i Statistikkens framtagning (SCBDOK).

Detaljerat innehållet i statistiken beskrivs i SCB:s mikrodataregister (MetaPlus).

Dokumentationerna finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/MI0807.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Kan erhållas efter sekretessgranskning.

5.5 Upplysningstjänster

Webbplatsen: www.scb.se/MI0807

E-post: mark.vatten.gis@scb.se